

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi praznikov izide prihodnji list v torek.

Vabilo na naročbo.

Gg. naročnike, katerim poteče ta mesec naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, ako hoté list dobivati redno v roke, ker „Slovenski Narod“ pošiljamo samo onim, ki naročnino naprej plačajo.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

8 pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	16 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravištvu „Slov. Naroda“.

Slovenska narodna ekonomija.

III.

„Učimo se od svojega nasprotnika!“ pravi pregovor, ki velja posebno nam Slovencem v narodnej ekonomiji.

Poglejmo le površno, kako modo porablja naš politični nasprotnik vsak vinar, ki ga je izvil nam in našemu trudu iz rok le v svojo korist. Ne, poslednje bi bilo še pošteno, temuč na kvar našim interesom.

Kateri bogataš, ali katero tujo podjetje, ki se je okoristilo z našimi žulji, ima v mislih naše materialno bedo ali pripozna vsaj po principu naše

politične pravice? Tu nečemo govoriti o osebah ali osebnih podjetjih, ki se naslanjajo že po naravi na egoizem, omeniti hočemo le nekega zavoda, ki se je povzdignil iz doneskov jedino le slovenskega ljudstva, ki se je okrepil z njegovo bedo in žulji, ter razpolaga danes z ogromnim kapitalom: ta zavod je kranjska hranilnica. Koliko bi storil lahko ta zavod za ubogi slovenski narod v narodnem oziru, in koliko stori v resnici? O tem je predobro poučen vsak iz mej nas.

To je najbolji dokaz o mogočnosti, o materialnem blagostanju slovenskega naroda, ki bi se otrešel lahko sam tujega materialnega upliva, ko bi stalo njegovo gospodarstvo na narodnih nogah, ali ko bi imel narodno ekonomijo.

Tisoči in tisoči rezervnega kapitala, ki so se nagromadili z obrestmi slovenskega kmeta, bi bili uspešna pomoč v narodnem našem boji in zaklad, na kateri bi lahko s ponosom kazali: Poglejte, to je premoženje občnega slovenskega naroda, ki se bode porabilo lahko za njegov duševni napredek.

In tako, — ne govorimo dalje, zakrivila je to naša letargija v narodno-gospodarskem oziru; kar se je posrečilo našim nasprotnikom, nam ni bilo mogoče.

Kako ume porabljati tujstvo svoje celo priberane krajarje v našo narodno škodo, pričuje nam najbolje takezvani in zloglasni nemški „Schulverein“, ki pošilja v našo domovino Judežve groše in ki najde, žalibože, dosti izdajalskih rok, ki segajo po njih, zatajujoč svoje svetinje.

Ko bi vedeli mi gospodariti tako s svojim, če tudi malim premoženjem, kakove svote bi imeli že lahko za razširjanje slovenske ideje po Koroškem in Štajerskem, kjer umira po nekakih krajih domač duh in stopa na njegovo mesto zagrizeno germanstvo!

Kaj smo res mi Slovenci le ustvarjeni za podlago tujčevj peti in naj gledamo še dalje, kako se zlorabijo po tujstvu nam odtrgani novci nam na

škodo, da nismo na posled nič drugega kot „misera contributus plebs“, raja, ki le plačuje in trpi, da se šopirijo po njenej groblji drugi?

Ozdraviti te občne naše bolezni, ki je postala po toliko letih kronična in akutna, ne morejo vsi naši politični uspehi, če se ne vzdramimo tudi na domačem gospodarstvenem polji, če ne spoznamo principov racionalne narodne ekonomije, katere nam je tako silno potreba.

Videli smo in gledamo še dan danes, kako rasto ob naših žuljih ustanovljena podjetja nam na škodo v vsakem oziru. Zakaj bi se ne otrešli teh pijavk na našem živem telesu, in zakaj bi ne poskusili lastne inicijative v tem oziru?

Čula so se že vesela poročila o snovanji mestne hranilnice v Ljubljani, o narodnem knjigotržstvu, narodnej kupčijski družbi itd. Ali so zaspale te srečne in pogumne ideje zopet za veke, ko izgubimo mej tem zopet toliko svojega terena?

„Dimidium facti habet, qui coepit“, kličemo danes. Le začetka in nekaj resne volje je potreba, in uspeh je zagotovljen, saj odprle so se po tolikih krivica vsakemu količkaj zavednemu možu oči, da vidi, kaj nam koristi, kaj škoduje.

„Gutta cavat lapidem non vi, sed saepe cadendo“. Tako naj tudi ne utihnejo opominjevanja narodnih glasil po reformah, ali bolje rečeno: po ustanovi narodne ekonomije. Vsak še tako majhen napredek v tem oziru nam stavi stopnjice do končne popolne materialne neodvisnosti, ki se zove pri nas lahko tudi skoro politična zmaga.

Kako je podjarmljen posebno naš nižji in srednji stan po tujem kapitalu, prepričevale so nas najbolj vse dosedanje volitve, pri katerih smo bili večidel podlegli, če so bili primorani naši c. kr. uradniki glasovati z nasprotniki. Kako globoko sega tuj, nasproten upliv po kapitalu v najnižje kroge in v maso slovenskega naroda, katero zlorabi, nas opominja, kako nujna in prepotrebna je naša inici-

LISTEK.

Izza peči.

VII.

Mislil sem, da vam letos ne bom več pisal izza peči, nego podnormalna denašnja temperatura in nadnormalni sneg, ki nam je baš danes, na god 40 mučnikov, pobelil ne samo gore in doline, ampak tudi ulice, po katerih bi jaz inače, da je lepo vreme, brusil peté, sta zakrivila, da sem sklenil noge pri miru pustiti in si zopet jedenkrat pobrusiti — jezik.

V poslednjem svojem pismu sem bil zabredel mej pesnike slovenske, pa nesem imel posebne sreče, ker se mi je pesnik y britko potožil in je dejal, da sem ga hudo razžalil. Če mu povem tukaj čisto odkrito, da ne gojim niti najmanjšega sovraštva do njega, ampak da se mi je vse to po naključji pripetilo, mi bo menda oprostil pesnik y, če mu pod jedno obljubim, da se bom odslej izogibal njegove — poezije.

Domač prepir mi je vedno bil zoper in izogibal sem se ga po mogočnosti, ali nazadnje mora človek vender katero tudi povedati pod črto, drugače ne vem, kaj bomo začeli, če nam umrje Turgenjev v Parizu.

Pravijo, da je povsod na svetu, ne samo pri nas, zelo nevhvaležen posel pisati feljtone za dnevnik; jeden dan se čitajo, potem se pa zamota sir v taiste in klobase tudi včasih, tako, da kar nič ne preostane za literarno zgodovino.

Če n. pr. jaz danes kaj povem (pametnega ali neumnega, je vse jedno), se to kmalu, znabiti že jutri spremeni v kakšen škarnicelj, če pa mene kdo skreše v kakšnem leposlovnem listu, tisto potem ostane in se bo pomikalo še leta in leta po bibliotekah celo tedaj, ko bo trava rastla po meni, če bo toplo vreme in me bo odeval sneg, če bo zima, kakor je danes. — Sedaj pa naj kdo poreče, da nesem mučenik, pravi 41. mučenik na svetu; pa če bom še živel nekoliko let in če bom še hodil po trnovej stezi feljtonske, bom bržčas čisto krvav prišel na drugi svet, tako, da se mi bodo vsi smejali, ki so me poznali tukaj na tem svetu.

Pokojni Sebastijan Žepić je nam večkrat pravil, da ima tudi dnevna literatura svojo znamenitost; ko je namreč še mlad bil, ni nikoli videl, da bi se bila kakšna reč zamotala v slovenske tiskovine, ampak vse se je zamotalo le v nemške; sedaj pa, pod stare dni, je tudi že on sam v pojedine liste „Slovenskega Naroda“ zamotal to ali ono reč, in se je vselej sladko nasmehnil in je rekel: ko ne bi nič imeli, ne bi mogli nič trgati, tako pa imamo dosti — tiskanega papirja, in zato ga trgamo.

Tiskanega papirja produciramo zares še precej mi slovenski pismouki, tu pa tam celo preveč neumno tiskanega, ali danes se ne bodem spuščal v razglabanje tega predmeta, tem manje, ker itak graška „Tagespost“ vse take neumnosti slastno in hlastno polize, ter jih potem za svoje čitateljstvo prekuha in izdā.

V Ljubljani so nekateri taki fabrikanti slovenskega tiskanega papirja začeli čudno streči dopisnikom fakičjoznih listov, misleči menda, da bode jeden ali drugi iz njihove čete priboril si tim načinom, če ne kaj boljšega, barem sedež v mestnem zastopu, da bi zatim oni vladali po svoje. — Nego „vladati“

jativa v tem oziru in kako smemo računati le potem na maso našega naroda, ako jo iztrgamo iz rok našega njo po novcih demoralizujočega nasprotnika. „Ubi paupertas probo habetur, ibi nec innocentiae locus est“.

Kako bi bilo tudi drugače! Na blagostan se zida po našej sodbi narodova morala, in na materialno neodvisnost politično neustrašljivo delovanje in prosta beseda; kjer pogrešamo obeh, iščemo za stonj „salutem rei publicae“. Liberius.

Govor poslanca dra. Tonkli-ja.

(Po stenografičnem zapisniku.)

(Konec.)

„Ako bi se v Trstu pokazala potreba, bi vlada tudi tam lahko za Slovence upeljala paralelke, če že ne obstojé. Takisto bi se lahko storilo v Kopru, ako se oglasi zadostno število učencev slovenske narodnosti; kajti samo ob sebi se razume, da ne zahtevam paralelke tam, kjer ni večje število slovenskih učencev. Tako se naj bi zgodilo tudi na Štajerskem. Če bi nj. vzvišenost gospod naučni minister na gimnazijah v Celji in Mariboru upeljal paralelke za Slovence, to ne bi mnogo stalo. In če bi tudi, pa konstatujem, da imajo Slovenci tiste pravice kakor Nemci. Če država vzdržuje nemške učne zavode, se sme gotovo po vsej pravici terjati, da stori ta isto tudi pri slovenskih šolah; samo če bi država sploh ne vzdrževala nobenih srednjih šol, bi se smelo zahtevati, da naj vsako ljudstvo vzdržuje svoje srednje šole. Ko pa država za Nemce skoro povsod oskrbuje srednje šole, smejo taisto tudi Slovani zahtevati, čeprav se državni zaklad s tem nekoliko bolj obteži“.

„Vedno se nam očita, da hočemo sloveniti. To pa po vsej krivici. Mi nečemo nobenega posloveniti, saj nečemo upeljati slovenščine tja, koder ni Slovencev. Mi jo hočemo le uvesti za obstoječe Slovence; to pa se ne pravi sloveniti, to se pravi ljudstvu pomagati do njegove pravice. Ako bi zahtevali, da se naj na nemških Nemcem, namenjenih gimnazijah upelje slovenski jezik, potem bi pač imeli pravico nam kaj tacega očitati. Ker pa zahtevamo upeljavo slovenščine samo za Slovence, je to očitanje brez vsacega zmisla.“

„Kar zadeva Goriško in Primorsko sploh, se od strani vlade vedno poudarja, da se mora tam podpirati nemški živelj. Gospôda moja! Jaz stvar tako umem, da se zamore kak element le tamkaj podpirati, kjer je. Poglejte pa v statistiko in videli boste, da v celej Primorskeji ni ne jedne nemške občine, ne na Goriškem, ne v okolici tržaške in ne v Istri. Po tem takim ondud kaj ni nemškega ljudstva, kakor na pr. na Dunaji ni slovenskega ljudstva, dasi nekaj Slovencev tu prebiva. Tedaj se more na Primorskem le oni živelj podpirati, ki je ondu naseljen, to pa so Italijani, Slovenci in Hrvatje. Moj častiti gospod tovariš dr. Vitezić Vam je že razložil, kam bi za-

peljali taki nazori in germanizacija pod uvetom, da se krepí nemščina v Primorji.“

„Tudi jaz si ne morem družega misliti, nego, da se hoče tukaj germanizovati. Lahko ste pa že izpredvideli, da se naše ljudstvo ne da ponemčiti; ako bi ga hoteli nemčiti, tirali bi ga k Italijanom, bi se poitalijančilo. Da pa to ne more biti v interesu države, to Vam znajo dokazati dogodki v Trstu in tudi v Rimu, ki so bili zadnji čas po tržaških renegatih inscenirani. (Oho!) Nečem tu Italijanom ničesa očitati, dejal sem že ob priliki, da so naši italijanski bratje v Gorici lojalni, kakor Slovenci, in da v zvestobi tekmujejo s Slovenci. Ko sem kazal na neke dogodke, nesem hotel napadati italijanske narodnosti kot take, nego samo razložiti, da vodi ta germanizatorični sistem v propad. Da vlada osobito v Gorici složnost, to sem, mislim, že poudarjal. To dokazujejo tudi sklepi našega deželnega zbora in pa peticije, ki se glase za obe narodnosti jednako.“

„Da pa nesmo nasprotniki nemškega jezika in nemške kulture, to Vam dokazujejo ne le sklepi državnega zbora, ki dosledno naglašajo, da ima biti in ostati nemščina kot obligaten predmet v vseh razredih srednje šole, tudi ko se upelje materinščina kot poučni jezik, nego je tudi slovensko društvo „Sloga“ v svojej peticiji do naučnega ministerstva in do te visoke zbornice zahtevalo, da naj se pridrží nemščina kot obligaten predmet. Ako se nemščina upelje kot obligaten predmet in se racionalno poučuje sedem let na realkah in osem na gimnazijah, bodo učni uspehi, tega Vas morem zagotavljati, boljši ko sedaj, ko se mladina sili učiti se nemški ne samo nemščine, ampak tudi vse druge predmete srednje šole, katere potem kratko malo ne razume. Mladina si bo potem nemški jezik bolj temeljito priučila, ker bi se je učila na podlagi svoje dobro znane materinščine.“

„Zagotovem Vas, da so se meni nasproti izrekle oblasti, da je sedanjí naučni sistem tega kriv, da absolvirani juristi, ustopivši v prakso, ne poznajo niti nemškega niti italijanskega jezika. Glede na vse navedene razloge priporočam vzprejeti mojo resolucijo“. (Dobro! dobro! na desni).

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. marca.

Državni zbor je včeraj z votiranjem finančne postavke za l. 1883. prenehal svoje delovanje ter se bode začetkom aprila zopet sešel v zborovanje, ki bode trajalo letos blizu do Binkošti. — Včeraj imel je tudi budgetni odsek gosposke zbornice svojo sejo, v kateri je obravnaval budgetni provizorij za mesec april in pa v državnem zboru do sedaj vzprijeti budget. Tekom prihodnjega tedna imela bode gosposka zbornica še jedno zborovanje, da bode votirala budgetni provizorij, potem pa nastopi tudi ona počitnice.

V **ogerskem** državnem zboru, kjer se že dlje časa obravnava postava o srednjih šolah,

danji kruhek, tako pa želijo le vladati in vladati, čeravno še neso skusili, kako je to težavno. Tončiko, ki je iz Podčetrčka doma, naj vprašajo, ona jih bo podučila, ona jim bo povedala, kar vé iz lastne svoje prakse.

Štajerski nemškutarji morajo plačevati dober denar za celjskega lisjaka, kranjskim nemškutarjem ni treba nič plačevati, ker jim naši literarni proletarijanci služijo zastonj.

Če vam še povem, da se mi ne zdi umestno citirati Gregorčičevih besed na čelu VII. poglavja „Luterancev“, ker se Gregorčič in Knafelj, ki je služil za kočijaža, v nobenem pogledu primerjati ne smeta, sem vam zadosti povedal, samo vam še imam oznaniti, da je v „Narodnih Novinah“ že mrtev Grušnicki, da ga je namreč ustrelil Pečorin, in da potem kmalu pride „konec“.

Veselite se, drugovi pod črto; na noge tedaj:

Bohober, Kretanov, Mühelj, Nivalis, Ahasver Noli, Publicus, Emil Leon, Justus et Nis Vodoran!

Spectabilis.

nameravajoča jednoten magjarsk pouk, govoril je proti njej tudi srbski poslanec dr. Polit, poudarjaje, da sloni tradicionalna kulturna politika Ogrske na konfesionalnih temeljih. Samouprava konfesijonov bila je nasip in bramba proti prevladujoči državnej sili, tako za druge narodnosti, kakor za Magjare. Zastoni je misliti, da se dá dognati kulturna jednota z magjarskim jezikom. Načrt mu ni v interesu kulture, nego protiven razvitku narodnosti, zatorej ga odbija.

Vnanje države.

Odstavljenje **bulgarskega** metropolita Miletija pomnožilo je razpor mej bulgarskimi in ruskimi člani ministerstva ter rodilo kabinetno krizo, vsled katere so bulgarski ministri dali svojo ostavko. Knez jo je vzprejel ter generalu Sobolev-u naročil sestaviti nov kabinet. General Sobolev, pridržavši si prvo-sedstvo, ministerstvo notranjih stvari in začasno tudi finance, pozval je v kabinet princa Hilkov-a za javna dela, poljedelstvo in trgovino, Theoharov-a za pravosodje, Kyriak Zankov-a za vnanje posle, Agoura za nauke. Program tega ministerstva je vzdržanje sedanjega reda in izpeljava postav, ki jih je votirala kamora. — Metropolit Miletius pa je bil odstavljen po sveti synodi v Carigradu, ker je bil v začetku zadnje vojne samovoljno zapustil svoj okraj, ter je bil poslan v samostan Rida. Sobolev in Kaulbars ponujala sta potem metropolitu svojo pomoč in zaštit; temu utikanju v čisto cerkveno zadevo ugovarjal je najprej legat svete synode v Sredci, na kar je potem tudi vsa synoda protestirala.

Za nedeljo napovedali so **francoski** anarhisti velike demonstracije na Champ de Mars-u; ob enem bo ta dan 21 komunistnih banketov. Ministerstvo je sklenilo energično postopati proti demonstrantom in odredilo ostre naredbe, da razpodi radovedne gledalce. Najprej se bode ljudstvo trikrat z bobnanjem opominjevalo, da se naj razide; kdor ne bo slušal, se takoj zapre. Ako se nahajajo v kaki tolpi oboroženi ljudje, imela se bo cela tolpa za oboroženo. Te naredbe so vzete iz postave, izšle meseca junija 1848. Iz vogalov strgali so se plakati, kateri so častnike in vojake nagovarjali, da naj mirujejo v očigled manifestujočega ljudstva, ter da bode beli liljin prapor in rudeča zastava korakala na čelu stotisoč ljudem proti kamoram.

V četrtek zvečer zgodila se je v **Londonu** strahovta eksplozija z dinamitom v velikej novej vladinej palači, kjer je nastanjeno vnanje ministerstvo in India Office. Neposredno zraven leži Gladstone-ovo uradno stanovanje in parlament. Od zunaj sledi se eksplozija le po razbitih oknih pol milje na okrog in pa po okruženih okraških zidovja. Znotraj pa je sila eksplozije uničila popolnem dve sobi, vse zidovje se je sesulo. Eksplozije slišala se je na miljo daleč; bila je kmalu po 9. uri. V spodnjej zbornici govoril je ravno Gourley; kar nastane potres, ko da bi se hiša dvigala v zrak. Vse skoči iz sedežev; mnogo poslancev plane na ulice. Policija takoj zapre vse sosednje ulice ter preišče vse sosednje hiše, pa ne najde sumljivega človeka. Na licu mesta moralo so je, kakor je pokazala preiskava, mnogo dinamita položiti na polico pred okno v pritličji; k sreči ni nobene hiše nasproti, in to je omečilo pretres. Vsi listi pravijo, da je ta zločin delo fenijancev. Pretečeno sredo izjavil je Gladstone, da ne more vzprejeti Parnell-ove bill-i o zemljišči in Sexton je na to dejal, da Anglija nikdar ne stori nič za Irsko, predno se ne zgode grozovitosti.

Dalje v prilogi.

Junak našega časa.

(Roman M. Lermontova posl. J. P.)

Pečorinov dnevnik.

II.

Knežna Mary.

(Dalje.)

Stal sem pred njo. Dolgo sva molčala. Njene velike oči, v katerih se je izraževala žalost, iskale so v mojih iskro upanja; zaman prizadevala so se smejati njena ustna; njeni nežni roki, ki jih je položila na kolena, bili sta tako blede in prozorni, da se mi je smilila.

— Knežna, rekel sem, vi veste, da sem se bil malo pošalil z vami? . . . Vi me morate prezirati.

Njena lica polila je rahla rudečica.

Nadaljeval sem: — zategadelj me tudi ljubiti ne morete . . .

Obrnila se je proč, oprla se na mizo, pokrila oči z rokami in zdelo se mi je, da so jej v očeh lesketale solze.

ni tako lahko, to je že spoznala in rekla svoje dni Vakanovičeva Tončika iz Podčetrčka doma, ko je stanovala in vladala še v banskih dvorih, in ona bo to vedela, kakor nobena druga.

Ko je namreč v tistem času hodila naša štajerska zemljakinja pregledovat samostan milosrčnih sester, je rekla ravno pred vratami, ko je odhajala, zbranim sestram v tečaju jezičnem: „Ach, das Regieren ist so schwer!“ in sestre so se čudile temu izreku, a „Agramerica“ je precej sledeči dan prinesla notico na prvem mestu mej domačimi stvarmi in je pisala: „Ihre Excellenz die Frau Banallocumtenentin hat gestern das Kloster der barmherzigen Schwestern mit ibrem Besuche beehrt“, čeravno naša deželanka ni bila nikoli prevzvišena, ampak samo presvetla je bila en čas.

Ko bi naši malkontenti v Ljubljani vedeli, kako je zares težavno „pametno“ vladati, če tudi le na magistratu, ne bi pisali slovenskih uvodnih člankov za „Tagespost“ in „Deutsche Zeitung“, ampak šivali bi hlače, pilili deske, prepisavali bi pravde pri advokatih in bi si s tem načinom pošteno služili svoj vsak-

Dopisi.

Z Barja 16. marca. [Izviren dopis] Že bode marsikateri znanec naših močvirskih zadev mislil, da je Podhajsky s svojim načrtom tukajšnjim posestnikom po polnem ustregel, kajti skoro noben list ni prinesel o tem ni besedice. Le dunajski ilustrirani kmetijski časopis je po necem močvirskem ženiji prinesel pohvalno pismo o tem delu in njega načrtniku.

Čitatelj „Slovenskega Naroda“ je dobil s poročilom v št. 130 preteklega leta nekakšen okus o tem imenitnem načrtu, katerega je zastopnik močvirskega odbora že pri sprejetji navdušeno hvalil, menda omoten od zatvorniškega z belo barvo na temno-modri papir risanege načrta.

Tiho je bilo občinstvo, tiho z navadno neobzornostjo deževalo je po močvirji, čestokrat bila je planjava zalita in bode še, dokler doba usiljencu ne odteče. — Načrt o zboljšanju močvirja se je proti pogodbi poslal ministerstvu, ne da bi o njem poprej močvirski odbor svoje mnenje izrekel.

Ostale načrte, v zabojih s ključavnico zaprte čuva kakor čerber močvirski načelnik, boječ se, da bi teh stvari kak drug, ki nema niti toli izvedenosti, niti toli zaslug za usuševanje barjanske latvice nego on, ne pregledal in nedostatnostij pred svetom ne razkril.

To tihoto prodrl je odbornik v sejah od 9. avgusta in 16. novembra 1882. leta. Taisti odbornik, ki je grajan skoro v slednjem poročilu močvirskega odbora zato, ker v vsakej glavi razvijajočih se talentov zapaziti ne zamore, kritikoval je samovlastno postopanje prvomestnikovo, ker je proti določbam pogodbe, odbor prezirajoč, načrt brez odborovih nasvetov sl. ministerstvu poslal. Poročal je ta odbornik, da načrt ne velja, posebno kar se globenja cesarskega grabna tiče, zato ker je videti, da je načrtnik samo zatvornico pred očmi imel, ne pa resničnih razmer v teh krajih, — da bi se dalo pri tem delu prihraniti nad 400.000 gold. — vrhu tega bi se pa struga za odtok veliko bolj ugodno uravnala, izognivši se vsakoletnih stroškov za vzdrževanje drage zatvornice, pobištva za paznika, ter stroškov za plačo paznika in dveh pomagačev. Dalje je oni odbornik dokazal, da je treba strugo skozi mesto najprvo globiti in uravnati, zato ker jej je tukaj s sedanjimi zgradbami skrajni prostor odločen, da se pa da potem, ko se je korist za odtok barjanskih vodá v tem požiralniku dejansko opazila, cesarski graben po potrebi predelati.

Da bi se pa načrt še bolj pretehtal, zahteval je oni odbornik s štirimi družimi, da se skliče seja, — a to brez uspeha.

Slavno ministerstvo za kmetijstvo poslalo je te dni odlok, kateri se z zahtevami onega nepokornege odbornika po polnem strinja, da se namreč struga skozi mesto najprvo iztrebi, cesarski graben naj se pa po priloženih prekrojih uravna, a brez zatvornice.

— Oh moj Bog! mrmrala je s tako slabim glasom, da sem jo jedva slišal.

To je bilo neznosno; še jedno minuto — in pal bil bi k njenim nogam.

— Vi vidite tedaj sami, nadaljeval sem s trdnim glasom in posiljenim smehljanjem: vi sami vidite, da vas ne morem vzeti. Ko bi vi to tudi želeli, bi se kmalu sami kesali. Moj pogovor z materjo me sili, da vam vse to tako osorno in odkritosrečno objasnim; upam, da se ona moti; vi lahko preženete z moto. Vi vidite, jaz igram v vaših očeh najgnusnejšo in najtužnejšo rolo, in to sam priznavam — to je vse, družega ne morem storiti za vas. Kakeršno slabo misel bi vi tudi imeli o meni, jaz se jej podvržem . . . Ali vidite, kako nizek sem pred vami . . . ? Ni res, ko bi me bili kedaj res ljubili, bi me zdaj zaničevali? . . .

Obrnila se je k meni bleda kakor marmor; a njene oči so se strašno lesketale.

— Jaz vas sovražim, rekla je.

Zahvalil sem se, poklonil se in spoštljivo odšel. —

Slava ministerstvu, katero ima svetovalce, kateri se ne bojé pri tako važnih določitvah koristi zatrtega kmetovalca zgovarjati.

Ta določba jasno kaže, da so zatvorničarjem in njih pristašem časi odklenkali.

Toda konec zaprekam še ne bo, kajti čuje se, da mislijo meščani zoper globenje struge skozi mesto nasprotovati, boječ se, da ne bi pri tacem početji razpokana in razhrebana poslopja v strugo zdrsnila.

Tako nasprotovanje izvira pač le iz strankarstva, ker nobeden previdni ne bode trdil, da bi pri denšnjem razvitku tehnike te zapreke bile nepremagljive.

Čudno znamenje časa bilo bi to, ko bi se iz ničevih vzrokov zadrževalo zboljšanje sveta, ki bi potem stokrat več vreden bil, nego so poslopja vredna, ki so le v domišljiji nekaterih v nevarnosti, ako se struga globi. Zakaj se vender ti močje stavbi obrežnih zidov ne ustavljajo, ali bi tu ne bila ista nevarnost za poslopja? Zgradbi odtoku močvirskih vodá neugodnega obrežnega zidovja se nihče ne ustavlja, zato, ker je to v prid Ljubljancanom, a zavpije se takoj, ako se kako delo prične, ki je tudi kmetu ugodno: — hiše se bodo pogrezile, meščan si ni življenja svest!

Nadejati se je, da bode glas previdnih meščanov tu kakor v drugih zadevah nadvladal in pomagal kmetickemu okoličanu do njegovih pravic, ter da bode le-ta, kakor doslej tudi za naprej pri slavnem ministerstvu v taci in jednaci zadevah pomoč dobival. Vsekako bil bi pa za mesto skrajni čas premišljevat o tem, kako po obrežji se razli-vajočega smrdu se iznebiti, ter kako po vzgledu drugih mest urediti stranišča in njih trebljenje, da se ne bi več v dimu pridnega močvirca iskal vzrok, da mestne prebivalce tako pogosto obiskujejo epidemične bolezni — in da bi se uvidelo, da nakopičevanje človeških odpadkov v poslopjih in v obližji kuži in ostruplja zrak in vodo. Skrajni čas bi pa vender že bil, da bi mesto pomislilo, da struga Ljubljance ne drži skozi mesto samo zato, da voda izpira bregove in odplavlja odpadke, temveč struga je radi zgoraj ležečega sveta, ki ima pravico do odtoka, gotovo starejšo nego meščan, ki je s tem, da se je zoper sovražne napade utrjeval, kmetu svet umlakužil. Še se zabijajo koli za kopeli v strugo, kakor nekda za obrambo, obrežno zidovje se stavi ter struga po moči zasiplje, kar odtoku gotovo ne koristi, a nadejati se je, da se bode tudi to predrugačilo.

Barjan.

Domače stvari.

— († Prevzvišeni nadškof goriški dr. Andrej Gollmayr) je danes zjutraj dne 17. marca nagloma umrl. — Rojen je bil v Radovljici 28. novembra 1797. posvečen v duhovna v Ljubljani 23. novembra 1821, v nadškofa posvečen v Ljubljani 3. julija 1855, drugi dan potem je prejel metropolitanski plašč in 24. junija bil slovesno umeščen v Gorici.

Jedno uro pozneje peljal sem se že s tremi konji iz Kislovodskega. Nekaj vrst od Jesenkova zagledal sem pri poti svojega mrtvega konja. Sedlo mu je nekdo odvezl, najbrž kak kozak, mesto sedla sedela sta na njegovem brbtu dva krokarja. Izdihnil sem in obrnil se proč . . .

In zdaj v tej žalostnej trdnjavi zamislim se večkrat v preteklost in poprašujem se, zakaj da nesem nastopil pota, ki ga mi je odkazala osoda, kjer bi bil našel tiho veselje in dušni mir . . . Ali tako življenje ni zame! Jaz sem kakor mornar, ki je rojen in izrejen na kakej tolovajskej ladiji: vaje viharjev in bitev, žaluje na suhej zemlji, naj bi se sprebajal tudi po najlepši dobri, naj bi solnce pošiljalo nanj svoje najmirnejše žarke; rajši se celi dan klati po morskem bregu, posluša jednolično šumenje bližajočih se valov in gleda v megleno daljavo: da bi tam na bledem prostoru zagledal zaželjeno jadro, z začetka podobno kriljem morske čajke, in vedno bolj se vzdigujoče iz morskih valov in v brzem teku približujoče se morskemu bregu.

(Konec prih.)

— (Znanstveno predavanje) je jutri ob 11. uri v čitalnični dvorani. G. profesor Šuklje čita o Mariji Antoinetti. Na to berilo opozarjamo v prvi vrsti nežni spol, ki se bode gotovo sočutno zanimal za osodo in tragično smrt kakor lepe, tako nesrečne francoske kraljice.

— (Slovensko gledališče). Opozarjamo še jedenkrat na predstavo v ponedeljek na sv. Jožefa dan, na igro „Cvrček“.

— (Ljubljanski mestni odbor) bo zbroval v sredo 21. dan t. m. ob 5. uri popoldne. Prva točka dnevnega reda, katerega prihodnjič priobčimo po polnem, je rešitev reklamacij, uloženih zoper volilni imenik za letošnje dopolnilne volitve v naš mestni zastop.

— („Škrata“) izšla je danes peta številka s pravličnimi podobami.

— (Izpred sodišča). Danes ob 1/2 2. uri popoldne objavila se je razsodba zaradi umora kmetiskega posestnika Možine. Porotniki (načelnik O. Bamberg) so krivdo žene umorjenega z 11 proti 1 glasom, krivdo njenega ljubimca Kovačič-a jednoglasno potrdili. Sodišče obsodilo je oba na smrt na vislicah in sicer se ima prvi obesiti Kovačič, potem pa žena umorjenega. Oba trdita še po sodbi, da sta nedolžna; Možina prične glasno jokati. Ko peljejo ženo iz sodnijske dvorane, reče proti občinstvu: „Na sodni dan boste videli, da sem bila nedolžna!“ Ogromno občinstva je pred sodnijskim poslopjem pričakovalo razsodbe.

— (Zanimljivo.) 16. t. m. lovil je v potoku Lipnici pri Kamnigorici g. A. pl. K. postrvi s trnikom, na katerem je imel za vado nataknenega „kapeljna“ (malo ribico). Mej postrvimi, katere je ujel, natakne se mu tudi primerno težka postrv 27 c. m. dolga. Ko vrže ujeto ribo na suho, katera je prišla za na trniku nataknenega kapeljna, zapazi, da ima v žrelu drugo še le ujeto ribo, in ko jo izvleče iz žrela, vidi, da je pograbljena riba 10 c. m. dolga postrvica. Tedaj se razvidi, da je postrv prava riba roparica, in da celo svoj zarod zre.

— (Slovensko literarno društvo na Dunaji) ima v 20. dan t. m. začeti o 8. uri zvečer svoj redni zbor. Spored: 1. Poročilo tajnika o poslednjem zborovanji; 2. in 3. berili g. cand. prof. K. Štreklja: O Fedorji Mihajloviči Dostojevskem (II.) in: „O začetkih, katere ljubi narodna pesen, posebno slovanska“; 4. Slučajnosti. Lokal: Kaiser's Restaur. III. Ungarg. 27. V to zborovanje prijazno vabi ude in prijatelje društva odbor.

— (Razpisana je služba) učitelja veronauka na c. kr. nadgimnaziji v Rudolfovem. Plača na leto 1000 gold., službena doklada 200 gold., s pravico do kvinkvenalnih doklad. Prošnje do konca aprila na t. l. na deželni šolski svet kranjski.

Na zdravje!

P. n. gospodje društveniki „Sokola“ in č. gospodje pevci vabijo se najljubše v



„Sokolov“ jour-fixe,

kateri bode danes 17. t. m., zvečer ob 1/2 9. uri v gostilni „zur Bierquelle“ (Francovo nabrežje).

V obilo udeležbo vabi

odbor „Sokola“.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Gorica 17. marca. Goriški nadškof Gollmayr danes ob 4 uri zjutraj umrl.

Pariz 17. marca. Luise Michel pobegnila je v Švico. Poročila prefektov z dežele jako povoljna, mir in red ni nikjer v nevarnosti, vender so se povsod ukrenile varstvene naredbe.

London 17. marca. O prouzročiteljih eksplozije še nič znanega. Vlada razpisala je 1000 funtov šterlingov za objavo, po kateri bi bilo možno prijeti zločince.

Novi York 17. marca. Vodji ekstremnih Fenijancev Rossa, Scheridan izjavljata, da eksplozija v Londonu, čin Fenijancev, je le začetek drugih večjih dejanj.

Poziv

k udeležitvi razstave izdelkov hišne obrtnije, ženskih del, starinarstva in kulturnozgodovinskih predmetov, katera se bo priredila povodom 600 letne deželne svečanosti v Ljubljani. —

Da se z navzočnostjo Nj. c. kr. Apost. Veličanstva cesarja Franca Josipa poveljčana slovesnost 600 letnega pripadanja Kranjske k deželam habsburške krone vredno obhaja, je za to slavnost voljeni odbor sklenil napraviti tudi razstavo v manjši meri.

Ta razstava naj bi kazala nekaj splošen obris najvažnejših izdelkov hišne obrtnije, ženskih ročnih del in kolikor mogoče tudi posameznost iz kulturnozgodovinskega razvitka, posebno iz prazgodovinske, pa tudi iz poznejših dob, če imajo zanimljive predmete, ki se ali v deželi nahajajo ali pa nanjo nanašajo.

To podjetje se zamore vredno izvršiti le pod tem pogojem, da se ga resno poprimajo vsi oni, ki imajo take za razstavo primerne predmete, ali jih pa zamorejo do takrat napraviti. Posebno dobro došle bi bile podpisnemu odboru snovi domače ročne umetnije, ki bi lahko napravljale okusen splošen obraz. Zanimljivih starin, kulturnozgodovinskih predmetov, ki so s Kranjsko v kakej zvezi, predmetov cerkvene umetnije, je gotovo marsikaj v zasebnej lasti, kar bi bilo vredno, da se pri tej slovesnej priliki na splošen ogled postavi.

Uljudno se tedaj naprosijo vsi domoljubi, visokočastita duhovščina, vse uplivne osebe, občine, društva, zastopi, domače častnikarstvo, da delajo z združenimi močmi na to, da bi podajala nameravana deželna razstava, če tudi le v manjši meri, podučen obraz hišne obrtnije, ženskih del na Kranjskem in kulturne zgodovine dežele v teku stoletij.

Kranjska hranilnica je dala na razpolaganje za to potrebne sobane v zgornji realci.

Splošna določila za oglašila in udeležitev se bodo objavila na koncu tega poziva.

Naj bi sodelovali vsi sinovi kranjske dežele, naj bi sodelovale zlasti kranjske gospe pri tem, da bi se priredila tu le v splošnem obrisu načrtana razstava, ki bi se upletla med one slavnosti, s katerimi hoče dežela Kranjska živo izražati svojo nemahljivo zvestobo in udanost do Najv. cesarske hiše, svoje veselje nad navzočnostjo našega preljubljenega cesarja.

Ljubljana 14. marca 1883.

Slavnostni odbor.

Splošna določila.

I. Povodom šeststoletnice zjedinenja Kranjske s habsburško najv. vladarsko hišo bo priredila kranjska dežela razstavo:

- kranjske hišne obrtnije;
- ženskih ročnih del;
- prazgodovinskih, starinskih in kulturnozgodovinskih predmetov.

II. K udeležitvi se vabijo lastniki, oziroma izdelovalci onih predmetov, ki pripadajo zgoraj navedenim oddelkom razstave.

III. O sprejemu predmetov odločuje odbor.

IV. Mestnina se ne plačuje, pač mora pa stroške za prevažanje plačati razstavljaec. Odbor bo brezplačno v razstavo poslano reči sprejel, izložil, razstavil in brž ko bo razstave konec, zopet složil. On prepusti mize in omare, kolikor jih sploh ima, brezplačno v porabo.

V. Za nadzorovanje in snajenje razstavljenih predmetov skrbi odbor brezplačno. Odbor bo plačal tudi zavarovalne stroške protu ognju za razstavljene reči in bo kolikor mogoče skrbno na to gledal, da se predmeti obvarujejo pred katerokoli si bo di poškodbo.

VI. Stvarem, katere so naprodaj, naj se prida kupna cena.

VII. Razstava se začne 11. julija 1883 in konča koncem julija 1883.

VIII. Oglašila se sprejemajo (do konca aprila 1883. Vsak razstavljaec dobi na njegovo ime glaseče se potrdilo, s katerim naj pride v teku osmih, nij po sklepu razstave po razstavljene predmete,

sicer se mu bodo potem na njegovo odgovornost in ob njegove stroške vračali.

IX. Oglašila sprejema vsak dan ud razstavinega odbora, trgovske in obrtne zbornice tajnik Ivan Murnik v Ljubljani. Pismena oglašila se tudi lahko pošiljajo pod napisom: „Razstavini odbor v Ljubljani“.

X. Razstavini predmeti naj se pošiljajo razstavinemu odboru od 15. maja 1883. do 15. junija 1883.

Zahvala.

Slavnej kranjske hranilnici izreka podpisani odbor najtoplejšo zahvalo za 50 gld., katere je blagovolila „Glasbeni Matici“ podariti za društvene namene.

Za „Glasbene Matice“ odbor:
Fr. Ravnikar, predsednik.

Zahvala.

Slavna kranjska hranilnica je v svojej glavnej skupščini dne 8. marca t. l. volila „Narodne šole“ že najstarejši blagodušen dar v podporo revnim šolam in ubogej šolske mladini in sicer kakor lani zopet 200 gld. Za to zdatno podporo se najiskrenejše zahvaljuje

odbor „Narodne šole“:
F. Stegnar, načelnik.

Tuji:

16. marca.

Pri Sloani: Frankenberg z Dunaja. — Schmidt iz Beljaka. — Weiler, Schuler, Majer z Dunaja — Krajnik iz Gradca.

Dunajska borza

dné 17. marca.

Papirna renta	77 gld. 90 kr.
Srebrna renta	78 " 30 "
Zlata renta	97 " 65 "
5% marena renta	92 " 80 "
Akcije narodne banke	831 " — "
Kreditne akcije	297 " 50 "
London	119 " 75 "
Napol.	5 " 48 1/2 "
C. kr. cekini.	5 " 64 "
Nemške marke	58 " 50 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 118 " 75 "
Državne srečke iz l. 1864.	100 " 167 " 50 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta.	97 " 90 "
Ogrska zlata renta 6%	120 " 25 "
" " 4%	88 " 60 "
" " papirna renta 5%	86 " 80 "
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103 " — "
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 114 " — "
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	116 " 75 "
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	100 " — "
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104 " 75 "
Kreditne srečke	100 gld. 170 " 50 "
Rudolfove srečke	10 " 21 " — "
Akcije anglo-avstr. banke	120 " 115 " 75 "
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	228 " 50 "



Zaljubljenega srca naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem pretužno vest, da je vsemogočnemu Bogu dopadlo, našo iskreno ljubljeno mater

Marijo Koščak,

posestnico v Stranski Vasi,

danes dopoldne ob 3/4 na 8. v 57. letu njene starosti, po dolgi in hudi bolezni, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče, pozvati na oni boljši svet.

Truplo predrage umrle se bode preneslo dne 20. marca iz lastne hiše na pokopališče podružnice sv. Mihela na Grosupljem.

Sv. maše za ranjco se bodo brale v podružnici sv. Mihela.

Drago ranjco priporočamo vsem prijateljem in znancom v blag spomin.

V Stranski Vasi, dne 7. marca 1883.

(166)

Zaljubljen rodina.

Gospodu Franu Iv. Kwizdi, c. kr. dvornemu založniku in okrožnemu lekarnarju v Korneuburgu.

Prosim Vas, da mi pošljete Vaših poznatih in po meni že mnogo let z izrednim uspehom rabljenih preparatov spodaj naznanjenih množino.

Veseli me, da vam morem ob tej priliki izreči svoje priznanje in zahvalo za Vaš *svinjski prašek*, ker se je z njim *esa moja svinjska ograja obvarovala vseh kužnih bolezni, ki se v tem kraju pogosto prikazujejo.*

Hadad, dne 4. septembra 1879. (616)

Fran baron Wesselény, podpolkovnik.

Gledé prodajalnice opozarjamo na anonco „*veterinarni preparati*“ v današnji številki.

MARIJANA RUPNIK,

v Ljubljani, Sv. Petra cesta na oglu blatne ulice št. 13, I. nadstropje, se priporoča

v izdelovanje umetnih cvetic po primernej ceni. (127—3)

Ravnokar je izšlo:

„Oesterreich und die kroatische Frage“.

Cena 50 kr., po pošti 55 kr.

„Was bringen uns die neuen Steuer-vorlagen des Ministeriums Taaffe?“

Cena 10 kr., po pošti 15 kr.

ter se dobiva pri

(155—3)

Iv. Giontini-ji v Ljubljani.

Ravnokar začela je izhajati:

„Electro-technische Bibliothek“,

razpravlja o ves obseg uporabljive elektrike s sedanjega stališča, s kakimi 1000 podobami. Izšla bode v 60 zvezkih po 30 kr.

Naročnina se sprejema ter se dobé že prvi vezki in prospekti pri

Iv. Giontini-ji v Ljubljani.

Tudi je izšel že drugi zvezek

(159—2)

Krajčeve „Narodne biblioteke“.

Zahvala.

Pred tremi leti zavaroval se je moj brat gospod Emil Rak za življenje na štirinajst tisoč frankov v prid svoje hčere pri zavarovalnem društvu „The Gresham“ v Londonu.

Kot varuh mladoletne hčere dobil sem od glavnega zastopnika v Ljubljani, gospoda **Guidona Zeschka** zavarovano vsoto brez vsakega pridržka, zato temu zavodu izrečem javno zahvalo ter ga vsakemu toplo priporočam.

Maribor, dne 14. marca 1883. (163)

Med. & Chir. dr. Amand Rak.

Ljubljansko telovadno društvo „SOKOL“

razpisuje mesto

telovadnega učitelja.

Oglašila izvolijo naj se pošiljati najdalje do 15. maja t. l. podpisnemu odboru, pri katerem je mogoče tudi natančneje o tej zadevi poizvedeti. — Znanje slovenskega jezika neobhodno potrebno.

V Ljubljani, dne 16. marca 1883. (160—1)

ODBOR

telovadnega društva „Sokola“ v Ljubljani.

V najem

odda se takoj **štacuna z blagom vred** na štiri leta na **Raki** pri Krškem na Dolenjskem, na lepi priliki pri farnej cerkvi. — Več o tem pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (165—1)

Mnogovrstna, zanesljivo kaljiva

s e m e n a

priporoča po najnižji ceni

Ivan Perdan,

(154—1)

trгоvec v Ljubljani.

Mesto doktorja medicine

je izpraznjeno v trgu **Šmarje** pri Jelšah (St. Marein bei Erlachstein) na dolenjem Štajerskem.

Letne plače dobi za lečenje siromašnih iz okraja šmarijskega 500 gld., zraven je pa še tudi mnogo privatnega in sodnijsko-lečniškega posla ter zaslužka.

Prošnje naj se pošljejo do 14. aprila t. l. na okrajni zastop, kateri je tudi pripravljen obznaniti ostale pogoje itd.

Ponudnik mora nemški in slovenski popolnem dobro znati ter službo nastopiti 15. maja 1883.

Okrajni zastop v Šmarji,

dné 11. februarja 1883.

(142—2)

Načelnik: **Andriuh s. r.**

Št. 2392

(164—1)

Kazglas.

Od mestnega odbora ljubljanskega ustanovljeni štipendij v znesku 250 gld. na leto, za obiskovanje državne obrtniške šole v Gradci, razpiše se v podeljenje.

Do tega štipendija ima pravico učenec, ki je tukajšnje obrtniško pripravnico z dobrim uspehom dovršil, tudi ko bi bil samo slovenskega jezika zmožen, in ga zamore uživati 2 1/2 leta.

Učenci, ki imajo v Ljubljani domovinsko pravico, imajo prednost.

Prošnje, katerim je priložiti krstni list, domovnica in zadnje šolsko spričevalo, naj se predložé potoma vodstva tukajšnje obrtniške pripravnice do **30. aprila t. l.** mestnemu magistratu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 10. marca 1883.

Le kratak čas
se vidi

v dvoranah starega strelišča

velikanski

dunajski Panoptikum,

historično-umetniška izložba
plastičnih mojstevskih del,
jedina te vrste in brez konkurence.

Obseza:

preko 150 podob v nadživotnej velikosti,

popolnem oblečene in opremljene, predstavljajoče: **historične skupine**, znamenite **pesnike** in **umetnike** minulosti in sedanosti, **vladarje**, **junake**, **rodovinske prizore**, **humoristične slike**, **inkvizicijske**; dalje

Skupine in prizore iz iztočnega in bosenskega bojišča na konjih in peš itd.

Posebno opozorujemo na glavno sliko

Munkacsy-jevo:

Kristus pred Pilatom,

predstavljajočo 50 oseb v nadživotnej velikosti, izgotovljena od pariških umetnikov mons. L. Rivier in F. Beno natanko po prvotni sliki. Ta skupina nema dozaj kaj podobnega v tej umetnosti, celo svetovnoznani Panoptikum v Londonu in Berlinu ne.

Ustopenina: za osobo **30 kr.**, za vojake do šikovnika in otroke **15 kr.**

Odprto je v nedeljo ali praznik od devetih dopoldne do devetih zvečer; ob delavnikih od dveh popoldne do devetih zvečer.

Z odličnim spoštovanjem

(126—6)

L. Veltée,

lastnik stalnega dunajskega Panoptikuma.

Služba živinozdravnika

razpisuje se v trgu **Šmarje** pri Jelšah (St. Marein bei Erlachstein) na dolnem Stajerskem za okraj Šmarjski.

Letna plača znaša 200 gld., zraven pa je tudi dovoljno privatnega posla in zaslužka.

Prošnje, katerim morajo biti priložena tudi spričevala o predpisanih skušnjah, dokaz, da zna prosilec nemški in popolnem dobro tudi slovenski, naj se pošljejo do **14. aprila t. l.** na podpisani okrajni zastop, kateri je tudi pripravljen obznaniti ostale pogoje itd.

Služba se ima nastopiti 15. maja 1883.

Okrajni zastop v Šmarji,
dné 11. februarja 1883.

(143—2)

Načelnik: **Andriuh s. r.**

Semena.

Po najnižji ceni se dobivajo mnogovrstna zanesljivo kaljiva semena, kakor: **velikanska živinska pesa**, **rumena in rudeča**, **okrogla in dolga**; **travina**, **poljska** in **vrtna semena** in **gips za deteljo**.

Poštna naročila se hitro izvršujejo, kakor se tudi druga semena brez ozira na dobiček preskrbijo pri

Peter Lassnik-u,

(96—5)

trgovcu in posestniku v Ljubljani.

Usojam si p. n. občinstvu ponižno naznanjati, da imam v prodajalnici

Terček & Nekrep,

na **Mestnem trgu št. 10** v Ljubljani,
dobro asortirano zalogo **krasnih in dobrih**

VOZ,

osobito **kmetske vozove** (bagerle), na pol zadlane **vozove**, **lepe sani** itd. in prodajem jih po **prav nizkih cenah**.

Naročila vozov vsake vrste se sprejemajo in dajejo naznanila o cenah ravno tam. Za dobro in čedno blago se daje popolno poročilo.

Priporočam se v obila naročevanja.

Spoštovanjem

Fran Šiška,

(48—4)

kovaški mojster v Hrastju.

Pivovarna bratov Kosler-jev.

Izvrstno

marceno pivo

v zabojih po 25 in 50 steklenic

se dobiva iz

(83—6)

ALOJZIJ MAYER-jeve

zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

Hiša v Spodnji Šiški

na prodaj

pri velikej cesti na lepem prostoru, z 1 nadstropjem, z velikimi kletmi in drugim pohištvo. Več kot 50 let je že tu znana gostilna. Tudi **polje in travniki** se prodajo. — Več se izve pri upravnistvu „Slov. Naroda“. (158—1)

ADOLF EBERL,
stavbeni in pohištveni barvar. Izdelovalec slikanih napisov. Lakirnik.

Lastna fabrikacija

oljnatih barv, lakov in firnežev.

Prodaja na debelo in drobno.

Ljubljana,

(113—4)

Marijin trg, tik frančiškanskega mostu.

Cenilniki se pošiljajo na vse strani, kdor jih želi.

Iz Hamburga

kava — čaj

poštne prosto z zavrtkom vred, kakor znano, reelno, dobrodišeče blago, v vrečkah **5 kilo** po poštne povzetji. Gld. a. v.

Rio, fin, močan	3.45
Santos, izdaten, močan	3.60
Cuba, fl., zelen, močan	4.10
Ceylon, visnjevozelen, močan	5.20
Zlat-Java, izredno fin, mil	5.20
Portorico, delikaten, okusen	5.40
Perl-kava, jako fin, zelen	5.95
Java, močan, delikaten	5.95
Java I., vzgledno fin	7.20
Afr. Perl-Mocca, ognjen	4.45
Arab. Mocca, pravi, plemeniti	7.20
Posebno priljubljena okusna stambulska kavina zmes	4.70

Čaj per kilo:

Congo, fin	2.30
Souchong, fin	3.50
Obiteljski čaj, izredno fin	4. —
Riz, izredno fin, pr. 5 kilo	1.40
Perl-Sago, pravi, pr. 5 kilo	1.90

Cenilniki o kolonijemskemu blagu, spirituozih in delikatesah gratis in franco. (151—1)

A. B. Ettlinger, Hamburg.

Reelna razprodaja.

Zaradi preselitve iz svoje dosedanje prodajalnice sem primoran v času od **1. do 31. marca** po **jako znižanih cenah** razprodajati svoje bogato založeno blago, obstoječe

v papirnih izdelkih, albumih, mapah, muzikalijah, galanterijskem blagu, kupčijskih knjigah in noticah, spisih za mladino, slikanih in molitvenih knjigah, pisalnem orodju za pisarne in šolo, slikah z oljnim tiskom, fotografijah, črnilah itd. itd. (121—11)

Karol Till v Ljubljani,

poleg Hradecky-jevega mostu.

V novič bistveno znižane cene!

KAVA

izvrstne kakovosti po pravi engros-ceni, iz znane razpošiljalne trgovine

Robert Kap-herr, Hamburg.

v vrečkah po 4³/₄ kilo prave vsebine (ne brutto 5 kil za netto-težo) z všteto poštarino in zamotanjem po poštne povzetji: Avst. vr.

Rio, močan	gld. 3.25
Domingo, okusen	3.60
Santos, jako močan, lep	3.75
Java, svetlozelen, droben, močan	4.10
Cuba, temnozelen, jako droben, močan	4.45
Java II., zlatorumen, jako droben, omleden	4.20
Java I., zlatorumen, jako fin	4.60
Perl-Mocca, fin, zdaten	4.75
Ceylon, modrozelen, plemenit	5.30
Ceylon, Perl, izredno fin	5.40
Menado, jako finega okusa	5.85
Mocca, pravi arab., lepodišeč	6.45

Priporočam se zmes: Ceylon, Perl z Java I. — Vse čiharne vrste kave so preresetane in izbrane, tedaj proste prahu in črnih zrn. — O reelnosti mojih pošiljatev dobivam sleherni dan najpohvalnejša priznanja. (153—1)

Neposredni kup — največja varčnost!

Na prsih in pljučah bolehnim!

Gospodu **Jul. pl. Trnkoczy-ju**, lekarnarju v Ljubljani, na Glavnem Trgu.

Zamán vporabljal sem pri kašlju in pljučnih bolečinah razna sredstva, dokler nisem poskusil Vašega **soka iz kranjskih planinskih zelišč a 56 kr.**, in z veseljem sem opazil zboljševanje. Blagovolite mi poslati še 3 sklenice.

Spoštovanjem Vaš udani

(41—3)

Josip Malešić v Siseku.

Lepi, dobri in ceneni

so

bruseljski klobuki iz klobučine,

trdi ali pa mehki, črni, rujavi ali sivi, v najmnogovrstnejših, najnovejših oblikah, od **1 gld. 50 kr.** do **2 gld. 20 kr.**

Potem najnovejši, najfinejši **svilnati cilindri** po **4 gld. 50 kr.**, najnovejši, najfinejši **Chapeaux Claque-i** po **5 gld. 50 kr.**

(133—5)

pri

A. PRIBOŽIČ-u,

v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 6.

Dr. Popp-ova

Anatherin ustna voda

in

Popp-ov vegetabilni zobni prašek

so najbolj priljubljena in najbolj čista čistila za zobe, da se ustje in zobovje ohrani čisto in zdravo.

Gospodu **dr. J. G. Popp-u**, c. kr. dvornemu zobozdravniku na Dunaji, I., Bognergasse št. 2,

Prosim Vas uljudno, da pošljete s poštne povzetjem koj po prihodnji pošti na mojo adresu 1 sklenico Vaše lekovite **anatherin ustne vode** in pa 1 skateljico Vašega izvrstnega **vegetabilnega praška**, kar uže izza mnogo let z najboljšim uspehom uporabljam.

Spoštovanjem

Ivan Wesely, graščinski oskrbnik.

Pleternice v Slavoniji.

(779—2)

Dobiva se v Ljubljani pri lekarnih J. Swoboda, G. Piccoli, V. Mayr, Jul. pl. Trnkoczy, E. Birschitz, dalje pri trgovcih Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmidt, V. Petričič, L. Pirker, P. Lassnik, Terček & Nekrep; v Postojni: A. Leban, lekar; v Škofj. Loki: C. Fabiani, lekar; v Kočevju: J. Braune, lekar; na Krškem: F. Böhmches, lekar; v Idriji: J. Warta, lekar; v Kranju: K. Šavnik, lekar; v Litiji: J. Benes, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Novem mestu: D. Rizzoli in J. Bergman, lekarja; v Trebnjem: J. Ruprecht, lekar; v Radoljci: A. Roblek, lekar; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Črnomlju: J. Blazek, lekar; v Vipavi: V. Kordas, lekar; v Pontafu: P. Osaria, lekar.

Dunaj! Paris! London! Čujte in strmite!

Oskrbištvu mase falirane „**velike anglo-britiške srebrninske tovarne**“ prodaje vso čiharno robo pod pravo ceno. Če se pošlje ali poštne povzame **8 gl. 70 kr.**, dobi se lična mizna oprava iz čistega, najfinejšega **anglo-britiškega srebra**, (katera je veljala prej več ko **40 gl.**), in dobi vsak naročnik pisмено garancijo, da ostane jedilno orodje 10 let lepo belo.

- 6 namiznih nožev z izvrstnim jeklenim rezalom,
- 6 pravih anglo-britanskih srebrnih vilic,
- 6 masivnih anglo-britanskih srebrnih žlic,
- 6 finih anglo-britanskih srebrnih žličic,
- 1 teška anglo-britiška srebrna zajemalnica za juho,
- 1 masivna anglo-britiška srebrna zajemalnica za mleko,
- 6 izvrstnih anglo-britiških srebrnih nožnih podstavkov,
- 6 masivnih anglo-britanskih srebrnih žličic za pojužnik,
- 6 pravih anglo-britanskih srebrnih vilic za pojužnik,
- 1 izvrstna posodica za poper ali sladkor,
- 6 lepih masivnih čaše za jajca,
- 6 najfinejših anglo-britanskih srebrnih žličic za jajca,
- 1 krasen anglo-britanski srebrni podstavnik 30 cm. dolg,
- 3 krasne najfinejše skledice za sladkor z visokimi nožicami,
- 1 cedilo za čaj, najboljša vrste,
- 2 izborna namizna salonska svečnika,

64 kosov.

V dokaz, da moja anonsa

nij sleparska,

se tu javno obvežem, da vzamem blago, ako ne ugaja, brez ugovora nazaj.

Kdor hoče tedaj za svoj denar dobiti dobro in solidno blago, ne pa kako šušmarijo, ta naj se, dokler je še kaj v zalogi, zaupljivo obrne na

J. H. Rabinovitz-a, Dunaj,

Central-Depot der anglo-britischen Silberfabrik, II., Schiffamtsgasse 20.

Snažilni prašek za tako orodje se tudi pri meni dobiva. Cena skateljci **15 kr.** (74—6)

Filijale: v Parizi, Londonu.

J. R. Pavlin,

v Ljubljani, pred Škofijo št. 1.
poprej J. Weidlich, vulgo pri Voglu,
priporoča svojo na novo upravljeno

kupčijo s špecerijskim blagom,

očistene rozine, oljube, mandelne, fino strd, najfinejši jamaika rum in čaj, zalogo vsakovrstne moko iz najkrepkejših banaske pšenice in slovečega mehaničnega mline, najboljšo ajdovo moko, fino maslo in mast, vsakešna semena itd. itd., vse po najnižji ceni ter s pošteno postrežbo.
Naročbe se najhitreje in skrbno izvršujejo. — Za obilo obiskovanja se udano priporoča. (161—1)

Bergerjevo medicinično milo iz smole,

priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se v največ evropskih državah s sijajnim uspehom zoper

vsakovrstne oprhe na životu,

osobito zoper hraste, kroničen in luskinasti lišaj, nalezljive hraste, zoper prhljaj na glavi in bradi, pege, žoltine, rdeč nos, ozebljino, potenje nog. — **Bergerjevo milo iz smole** ima 40% koncent. smole iz lesa ter se stvarno od vsega drugega mila iz smole, ki se v trgovini nahaja, razlikuje. — Da se **prekanjenju izogne**, zahteva naj se odločno **Bergerjevo milo iz smole**, ki se pazi na znano varstveno marko.

Pri trdovratnih poltuh boleznih rabi se mestu mila iz smole z uspehom

Bergerjevo med. milo iz smole in žvepla,

a zahteva naj s vedno samo **Bergerjevo milo iz smole in žvepla**, ker so inozemska ponarejanja neuspešni izdelki.

Kot milejšje milo iz smole za odstranjenje vseh
nečistosti na polti

zoper oprhe na glavi in koži otrok in kot nepresekno kosmetično milo za umivanje in kopanje pri vsakdanji rabi služi

Bergerjevo glicerín-milo iz smole,

imejoče 35% glicerina ter fino diši. (44—5)

Jeden komad velja 35 kr. z brošurco vred. — Glavno zalogo ima lekar **G. HELL v OPAVI.**

V zalogi v vseh lekarnah cele države. Glavne zaloge pa imajo:
V Ljubljani pri gg. lekarnih J. Svoboda, G. Piccoli, W. Mayer in J. pl. Trnkoczy. **V Kočevju** J. Braune. **V Krškem** J. Bomeker. **V Idriji** J. Wario. **V Kranju** K. Šavnik. **V Litiji** Jos. Beneš. **V Novem mestu** D. Rizzoli. **V Radovljici** A. Roblek. **V Vipavi** A. Konečný.

Dosežena ozdravljenja

jetične bolezni, občne slabosti, slabega prebavljenja in teka, kašlja, bolezni v grlu, želodci, prsih in plućah z **Ivan Hoff-**ovimi sladnimi preparati, z jedino pravim **Ivan Hoff-**ovim sladnim zdravstvenim pivom, sladno zdravilno čokolado in sladnimi bonboni, kateri preparati so dobili že 58 odlikovanj; jedino pravi in zdravilni le, če so v modrem papirji in če imajo na znamki izumiteljevo sliko.

C. kr. dvornemu založniku glavnih suverenov Evropskih, gospodu **Ivanu Hoff-u**, kr. komisijskemu svetovalcu, posestniku zlatega križca za zasluge s krono, vitez visokih pruskih in nemških redov, na Dunaji; tovarna: **Grabenhof, Bräunerstrasse 2, comptoir in fabriška zaloga: Graben, Bräunerstrasse 8.**

Vaše blagorodje!

Berlin, 31. oktobra 1882.

Ko se najiskrenejšje zahvalujem izumitelju **Iv. Hoff-ovih** sladnih izlekov, evropsko slavnemu dvornemu založniku mnogih vladarjev, g. **Iv. Hoff-u** v Berlinu, storim to zato, ker mi je z njegovo srečno iznajdbo sladnega zdravilnega piva rešil življenje. Jedno leto je že temu, da sem občutil v prsih neko težo, ki me je hotela končati. Vedno opasneje mi je bilo. Ko se je moj zdravnik vsestransko trudil olajšati mi trpljenje, svetoval mi je slednjič, da naj opustim vsa doslej uporabljana zdravila in da naj poskusim s sladnim izl. čkom **Iv. Hoff-ovim**. Prav z upadlim upanjem pričel sem z nasvetovanimi zdravili.

Pa jedva je preteklo mesec dni, ko je bil že moj život kar izpremenjen; novo življenje mi je vzhajalo, občutil sem nepopisljivo olajšanje, kakor nikdar prej svojo dolgotrajno boleznijo. Naravno, da sem nastavljal zdravilo. — Hvala Bogu, sedaj sem zdrav. Poleg svojemu zdravniku zahvaljujem se le **Iv. Hoff-u** za svoje zdravje. Naj bi še dolgo dolgo časa deloval v prid trpečemu človeštvu!

W. Ziegenbein, zasebnik, Unter den Linden 78.

Cene pravemu **Iv. Hoff-ovemu** sladnemu zdravilnemu pivu: 13 steklenicam 6-06 gld., 28 steklenicam 12-68 gld., 58 steklenicam 25-48 gld. — Od 13 steklenic više prosti dovoz v hišo. Pošiljano izven Dunaja: 13 steklenic 7-26 gld., 28 steklenic 14-60 gld., 58 steklenic 29-10 gld.; 1/4 kile sladne čokolade I. 2-40 gld., II. 1-60 gld., III. 1 gld. (Pri višjih množinah rabat.) — Sladnih bonbonov zavitek 60 kr. (tudi 1/4 in 1/4 zavitka). Izpod 2 gld. se ničesa ne razpošilja.

Glavne zaloge v Ljubljani: P. Lassnik, trgovec; v Celji: J. Kupferschmied; v Mariboru: F. P. Hollasek; v Gorici: G. Christofletti; v Reki: N. Pavačič; v Ptui: J. Kasimir, V. Selliaschegg; v Trzin: F. Reitharek in pa po vseh večjih lekarnah po deželi. (26—10)

Filip Zupančič,

stavbinski mojster,

v Ljubljani, Rimska cesta št. 16,

priporoča se prečistiti duhovščini in cerkvenim uradom, slavnim županstvom, čestitim hišnim posestnikom in slavnemu občinstvu v izdelovanju načrtov in proračunov vsacega v stavbinsko stroko spadajočega dela, kakor tudi za izvršitev raznih stavb in poprav pri poslopih. Vsa dela izvršuje solidno, hitro in po ceni. (51—5)



A. KORSIKA,

umetni in tržni vrtnar
v Ljubljani.



Udano podpisani priporoča se slav. p. n. občinstvu in svojim častitim naročnikom za izdelovanje ukusnih, raznovrstnih

šopkov in vancev.

Tudi priporoča svojo bogato zalogo



v vseh bojah in kakovostih, v svili in atlasu, z napisi in brez njih, katere izdeluje najeleganterje in najhitreje skoro po tovarniških cenah.

Na dalje se dobé pri njem tudi frišna semena, potem razoveteno in olupčevalne cvetice itd. ter vse v to vrsto spadajoče stvari.

Cenilniki razpošiljajo se na zahtevanje franko in brezplačno.

Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

(141—2)

C. kr.



kone.

Korneuburški živinski prašek

za konje, govedo in ovce

Frana Iv. Kwizde v Korneuburgu,

c. kr. dvornega založnika in okrožnega lekarnarja.

V konjušnicah **Nj. Veličanstev** kraljice angleške in pruskega kralja, cesarja **Nemčije** in mnogih visokih oseb z izredno dobrim uspehom uporabljen ter odlikovan s kolajnami v Londonu, Parizu, na Dunaji, v Monakovem in Hamburgu.

Ta prašek rabi za pčlo pri rednem pokladanju vsled dolgoletne izkušnje pri slabem teku, pripuščenju krvi, za poboljšanje mleka, kot preservativ za težave pri dihanju in prebavljenju, podpomore močno, da se živina ubrani kužnim boleznim in brani živino pred bezgavkami in črvičenjem.

Gospodu **Franu Iv. Kwizdi**, c. kr. dvornemu založniku in okrožnemu lekarnarju v Korneuburgu.

V pospeševanje dobre stvari Vam poročam, da že mnogo let sem uporabljam z najuspešnejšim uspehom Vaš povsod znani **c. kr. kone. korneuburški živinski prašek**, da svoje konje obvarujem nevarne smolike, ki se v teh krajih pogosto in perijodično pojavljajo. Ravno tako uporabljam tudi z najboljšim uspehom Vaš **c. kr. priv. restitucijski fluid** za konje, posebno po hudi, utrudljivi ježi, v okrepčanje kit.

Daruvam.

Grof Jankovics.

Gospodu **Franu Iv. Kwizdi**, c. kr. dvornemu založniku in okrožnemu lekarnarju v Korneuburgu.

Vaš korneuburški živinski prašek rabil sem dolgo pri svoji veliki čedi v najeti „švicariji“, posebno predno so krave telile, in sem dosegel izredne uspehe. Letos pa sem bil prenehal s tem krepilom, in moram žalibog priznati, da so zavoljo tega opuščenja mnoge krave težko telile in se čistile, kakor tudi molza ni bila letos vzlic boljšej klaji tako izdatna, ko prejšnja leta, ko sem pokladal Vaš korneuburški živinski prašek.

Da se v prihodnje ognem takim boleznim, Vas prosim, da mi takoj pošljete 70 zavitkov Vašega živinskega praška.

Seibersdorf, dne 22. decembra 1877.

Josip Zebrack.

Izvirno pravi se dobiva:

(615)

V Ljubljani: W. Mayr, lekar; J. Svoboda, lekar; H. L. Wencel. V Loki: Karol Fabiani, lekar. V Celji: A. Marek, lekar; J. Kupferschmied, lekar; Karol Krisper; Fran Janesch, V Krškem: F. Böhmsches, lekar. V Kranju: Karol Šavnik, lekar; Karol Puppo. V Trzin: Otto Maly, lekar. V Wietingu: W. König.

Razex teh so zaloge v vseh mestih in trgih v kronovinah, katere se časih po listih oznanjajo.

Da se ogne ponarejatvam, prosim, da se pazi na to, da ima vsaka etiketa moj podpis rudeče barve.

Kdor mi ponarejalca moje zavarovane znamke tako skaže, da ga morem tožiti, dobi do 500 gld. nagrade.

F. Kwizde